

Гід для інвесторів

Організаційні форми ведення бізнесу

Приємно здивують швидкість і простота процедури реєстрації, якщо Ви маєте намір розпочати свій бізнес у Тернопільській громаді. Ви можете створювати нові підприємства, які на 100 % належатимуть вам, незалежно від того, українським ви є інвестором чи іноземним; відкривати філії та інші відокремлені підрозділи своєї компанії; придбавати українські підприємства, які вже діють.

Здійснити інвестування можна у формі часткової участі у підприємствах, що створюються спільно з українськими юридичними і фізичними особами, або придбати частку діючого підприємства. Також є можливість створити підприємство, що повністю належить іноземному інвестору, філії або інших відокремлених підрозділів іноземних юридичних осіб або придбати у власність діюче підприємство повністю.

Водночас найбільш поширеними типами компаній, які працюють в Україні є: товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ), публічні акціонерні товариства (ПАТ) та приватні акціонерні товариства (ПрАТ). Головна відмінність ПАТ від ПрАТ полягає в тому, що публічне АТ може проводити публічне розміщення акцій, тоді як ПрАТ дозволяється розподіляти свої акції виключно через приватні пропозиції.

Крім зазначених типів компаній в Україні існують й інші види юридичних осіб: приватні підприємства, кооперативи, асоціації, компанії з додатковою відповідальністю, тощо. Але на практиці ці форми для реалізації інвестиційних проектів використовуються рідко.

Найбільш популярною формою організації бізнесу в Україні є товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ), яке приблизно еквівалентно компанії типу LLC у Великобританії або GmbH у Німеччині. Переваги ТОВ в тому, що це дуже гнучка форма організації бізнесу, використання якої вимагає мінімальних витрат для проведення реєстраційних процедур протягом одного тижня.

Процедури державної реєстрації юридичних осіб регламентує [Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»](#).

Документи для державної реєстрації можуть подаватися у паперовій або електронній формі.

У паперовій формі документи подаються особисто заявником або поштовим відправленням.

У разі подання документів представником додатково подається примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) документа, що засвідчує його повноваження.

Документи мають бути викладені державною – українською мовою та додатково, за бажанням заявника, – іншою мовою (крім заяви про державну реєстрацію).

Заява про державну реєстрацію підписується заявником. У разі подання заяви про державну реєстрацію поштовим відправленням справжність підпису заявника повинна бути нотаріально засвідчена.

Документи, видані відповідно до законодавства іноземної держави, повинні бути легалізовані (консульська легалізація чи проставлення апостиля) в установленому законодавством порядку, якщо інше не встановлено міжнародними договорами.

Документ, викладений іноземною мовою, повинен бути перекладений на державну мову із засвідченням вірності перекладу.

Щоб спростити й автоматизувати процес реєстрації бізнесу в Україні, створено інноваційний проект. Він дає змогу зареєструвати власний бізнес на порталі «ДІЯ» :

<https://diia.gov.ua/services/categories/biznesu/stvorennya-biznesu>

В Тернопільській громаді забезпечено реєстрацію бізнесу за 1 день та збільшено кількість електронних послуг, які надаються через ЦНАП. Запроваджено електронний кабінет користувача: <https://cnap.rada.te.ua/services/departments?view=services&department=46>

У деяких випадках для започаткування бізнесу необхідно мати певні ліцензії – перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню визначає **Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності»**.

З умовами отримання ліцензій можна дізнатись за посиланням: <https://regulation.gov.ua/catalogue/procedures>

На інтернет-ресурсі «Платформа ефективного регулювання», який адмініструє Міністерство економіки України, представлено додаткову інформацію щодо процедур започаткування бізнесу у багатьох сферах: від енергетики, сільського господарства і ритейлу, до медицини, освіти і ІТ.

Система оподаткування

Система оподаткування в Україні визначається **[Податковим кодексом України](#)** і включає загальнодержавні і місцеві податки та збори.

Ключовими платежами для більшості підприємств, які знаходяться на загальній системі оподаткування є наступні:

- податок на додану вартість – 20% (експорт обліковується за ставкою 0%);
- податок на прибуток підприємств – 18% (для підприємств-пільговиків ставка становить 0%);
- єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – 22% від нарахованої працівникам заробітної платні (для певних категорій фізичних осіб-підприємців і членів фермерських господарств – 0%);
- військовий збір – 1,5% від нарахованої заробітної платні працівникам підприємства;
- податок з доходів фізичних осіб – 18% від нарахованої заробітної платні працівникам підприємства;
- плата за землю землекористувачами: 0,1-12% від нормативної грошової оцінки земельної ділянки, яка використовується (встановлюються органом місцевого самоврядування).

Крім загальної системи оподаткування в Україні існує спрощена система оподаткування у відповідності з якою підприємства сплачують єдиний податок, що складає:

- 3% суми доходу у разі сплати податку на додану вартість;
- 5% суми доходу, у разі, якщо підприємство не є платником податку на додану вартість.

Зі ставками місцевих податків і зборів Тернопільської громади можна ознайомитись за посиланням: <https://ternopilcity.gov.ua/sesiya/rishennya-sesii/29955.html>

Митні правила

Митні правила України однакові для всіх видів перетину кордону: літаком, поїздом, автомобілем, автобусом, водним шляхом, пішки – і регулюються [Митним кодексом України](#).

Система митного контролю в Україні дає змогу громадянам, що переміщують через митний кордон товари для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності, здійснювати декларування, обираючи один з двох каналів проходу або проїзду через митний кордон: по «зеленому» або по «червоному» коридору.

Додаткові роз'яснення щодо використання «зеленого» або «червоного» коридору можна отримати на Web-сайті [Державної прикордонної служби України](#).

Ввезення на митну територію України або вивезення за межі цієї території товарів, призначених для виробничої або іншої підприємницької діяльності теж регламентується Митним кодексом України.

Інформацію про встановлені ставки вивізного (експортного) та ввізного мита представлено за посиланням <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697%D0%B0-20#n3>

При цьому варто відзначити, що для більшості товарних груп ставки ввізного і вивізного мита не перевищують 15% митної вартості товарів.

Зазвичай для роботи в сфері зовнішньоекономічної діяльності і додержання митних правил компанії беруть у свій штат досвідчених бухгалтерів і юристів, але якщо операції з імпорту/експорту вантажів планується робити не часто – компаніям вигідно залучати митних брокерів: фірми, що спеціалізуються на послугах з митного оформлення вантажів.

Додаткову інформацію щодо ведення експортної діяльності також можна отримати за посиланням: <https://export.gov.ua>

Влада для бізнесу

Законодавство України забезпечує не тільки державні гарантії захисту інвестицій, а й різноманітні інструменти стимулювання інвестиційної діяльності. На загальнодержавному рівні це звільнення від сплати податку на додану вартість і податку на прибуток у випадках, які визначає [Податковий кодекс України](#) і звільнення від оподаткування ввізним митом у випадках, які визначає [Митний кодекс України](#).

Якщо інвестори ведуть свою діяльність на території індустріального парку вони отримують, у відповідності до **Закону України «Про індустріальні парки»**, наступні переваги: звільнення від сплати ввізного мита при ввезенні обладнання та комплектуючих до нього, матеріалів, що не виробляються в Україні, і ввозяться з метою облаштування індустріального парку та здійснення господарської діяльності в його межах.

Також затверджено Порядок надання компенсації учасникам індустріального парку на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2023-%D0%BF#Text>

та Порядок надання коштів на безповоротній основі для облаштування індустріального парку:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-2022-%D0%BF#Text>

Доступний пакет спеціальних інвестиційних стимулів для інвестиційних проектів, що відповідають певним вимогам відповідно до **Закону України № 1116-IX від 17.09.2023 р. «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» (Закон про інвестиційних нянь)**, метою якого є залучення значних інвестицій в економіку України.

Документом передбачено:

- запровадження нової форми державної підтримки для інвесторів, а саме часткової компенсації вартості будівництва об'єктів суміжної інфраструктури;
- впровадження можливості інвестору розпочати реалізацію проекту до укладання спеціального інвестиційного договору та внести інвестиції на передпроектні роботи (підготовка документації, купівля земельної ділянки тощо) в обсязі 25% від вартості загального розміру значних інвестицій;
- зменшити вимоги щодо розміру значних інвестицій до 12 млн євро та кількості створених нових робочих місць – з 80 до 50 впродовж строку реалізації інвестиційного проекту, що мало б розширити коло потенційних інвесторів;
- встановлення часових можливостей для доопрацювання, а не повернення поданих інвестором документів та спеціального інвестиційного договору (не більше двох місяців).

На державному рівні роботодавцям надається компенсація єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за працевлаштування на нові робочі місця : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/338-2023-%D0%BF#Text>

В Тернопільській громаді суб'єкти господарювання також можуть отримати компенсацію витрат на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за новостворені робочі місця та часткове відшкодування вартості придбаних генераторів:

<https://ternopilcity.gov.ua/vikonavchiy-komitet/rishennya-vikonavchogo-komitetu-2019/65631.html>

Перелік бенефітів для інвестора:

- у галузі охорони здоров'я - безкоштовне обслуговування в медичних закладах для працівників заводу;
- у галузі спорту - безкоштовне відвідування спортивних закладів та об'єктів: басейнів, стадіонів, спортивно-розважальних комплексів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл.
- у галузі освіти - позачергове зарахування дітей до закладів дошкільної освіти (дитячі садочки).
- у галузі культури – пільгове навчання дітей керівництва та середньої ланки компанії у початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах (музичні школи, школа мистецтв); надання безкоштовних абонементів для дітей на відвідування атракціонів в парках Тернопільської громади; безкоштовне заняття в гуртках, студіях та мультимедійних лабораторіях закладів культури.

Запрошуємо до співпраці!